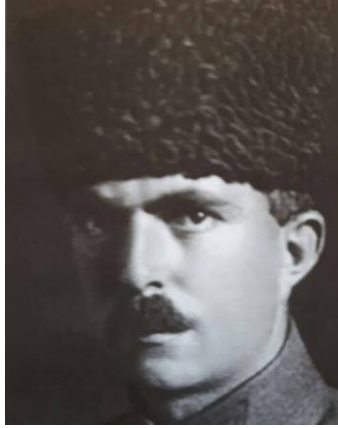


VATANDAN BAŞKA SEVGİLİ BİLMİYENLER -1-

ORGENERAL İZZETTİN ÇALIŞLAR

Dr. Selim ERDOĞAN



1882 yılında Yanya'da doğdu. 1903'te "topçu teğmen" olarak Mühendishane-i Berri Hümayun'dan mezun oldu. 1909 yılında, Hareket Ordusu'nda Mürettep Tümen Kurmay Başkanı iken Mustafa Kemal'le tanıştı. Bir ömür sürecek kader ortaklığı o buhranlı günlerde başladı.

1915'te Çanakkale'de Mustafa Kemal'in kurmay başkanlığını yaptı. 1916'da 16^{nci} Kolorduyla Bitlis'te, 1917'de 2^{nci} Ordu'yla Filistin'de de onunlandı. Mustafa Kemal'in Bey'likten Paşa'lığa giden askeri hayatının neredeyse her anında vardı.

Mondros Mütarekesi sonrasında da, Temmuz 1920'de Milli Mücadele'ye katılmak için Anadolu'ya geçerek, Mustafa Kemal Paşa'nın cebindeki idam fermanına ortak oldu. Paşa da onu tanıyor, ona güveniyordu. Ne de olsa senelerce, her cephede onun tedrisatından geçmişti.

Milli Mücadele ordusunda önce 23^{ncü}, sonra da 61^{nci} Tümen komutanlığı yaptı. Özellikle İkinci İnönü Muharebesi sırasındaki başarılı sevk ve idaresi onu da Miralay Kemalettin



Samî (Gökçen) ve Miralay 'Deli' Halit beyler gibi öne çıkardı. Artık büyük ölçekte kıtaata komuta edebilecek, güvenilen komutanlardan biriydi. Kütahya Eskişehir Muharebeleri arifesinde "kolordu komutanı yetkisiyle" 1^{nci} Grup Komutanı oldu. Asıl kendisine olan güvenin ne kadar yerinde olduğunu Haymana Ovası'nda gösterecekti.

Komutası altındaki 1^{nci} Grup Sakarya Meydan Muharebesi'ne ordu ihtiyatı olarak başladı. "Muharebeleri ihtiyatlar kazanır" yaklaşımı Miralay İzzettin Bey'in karargah tarafından "kara gün akçesi" olarak görüldüğünün de kanıtıdır. Grup Karargahı Haymana'nın ÇALIŞ köyündeydi. Mangal Dağı'nın düşmesinden sonra, emrindeki 23^{ncü} ve 24^{ncü} tümenlerle Yurtbeyli kuzeyine yetiştirdi ve kuşatma hareketine karşı ilk savunma hattını oluşturdu.

Muharebeler boyunca önce Yaprakbayırı – Yurtbeyli hattında Miralay Selahattin Adil Bey'in 2^{nci} Grubu, daha sonra da Güzelcekale Muharebeleri'nde Miralay 'Deli' Halit Bey'in 12^{nci}



Grubu ile mükemmel bir uyum gösterdi, düşmana aşılmaz duvar oldu. Yunan Küçük Asya Ordusu'nun "kusursuz plan" dediği, Prens Andreas'ın II. Kolordusu ile güneyden kuşatma stratejisi çökmüşse, bunda hiç kuşkusuz en büyük pay sahiplerinden biriydi. Emrindeki iki kıtadan

24^{ncü} Tümen neredeyse tamamen eridiği için muharebelerin sonunda mecburen lağvedildi.

Sakarya Zaferi sonrasında da ateş hattında olan komutanlardandı. Büyük Taarruz'da 1^{nci} Kolordu Komutanı olarak ÇALIŞLAR'dan İzmir'e kadar çok önemli görevler üstlendi. Taarruz stratejimizin merkezindeki tümenler onun tümenleriydi.

29 Ağustos gecesini Kızıldaş Vadisi girişinde, Yunan tümenlerini Dumlupınar'da mevzilenmeden önünü kesen ve 30 Ağustos zaferinin yolunu açan onun emrindeki kıtalardan 23^{ncü} Tümeni. Prens Andreas'ın Haymana'da yapamadığını yapmış, Yunanlılara kuşatma dersi vermişti. Yine ona bağlı 57^{nci} Tümen ise Kaplangı Dağı Muharebesi'nde güneydeki diğer Yunan grubunun, General Frangou kuvvetlerinin Dumlupınar'a, General Trikoupis'e yardıma gelmesini engellemiş, 30 Ağustos zaferini anlamlı hale getirmişti.

Haymana'da ÇALIŞ, Afyon'da ÇALIŞLAR'da karargah kuran bu büyük komutan hem İstiklal Savaşı'nı anlatan kitap yazmış, hem de 27 defterden oluşan günlükler tutmuştu. Yani o "sahib-i seyf-ül kalem" (Kılıç ve Kalem Sahibi) bir komutandı.



Mustafa Kemal Paşa da 1934'de soyadı kanunuyla birlikte kader ortağına karargah kurduğu, muharebe ettiği toprakların anısına ÇALIŞLAR soyadını verdi:

İZZETTİN ÇALIŞLAR

-20 Ağustos 1951-

Ruhun şad olsun kumandanım!